

Сучасні підходи до створення здорового та безпечного освітнього простору у закладах освіти

Оксана Рогожина,

методист Центру практичної психології,
соціальної роботи та формування здорового способу життя

Колись метою школи було навчити якомога більше людей читати та писати.

А зараз метою сучасної школи є
підготовка дітей до життя.

Головна мета нової української школи – створити школу, в якій буде
приємно навчатись і яка даватиме учням **не тільки знання, а й уміння**
застосовувати їх у повсякденному житті.

НУШ – це школа, до якої приємно ходити учням. Тут прислухаються до їхньої думки, вчать критично мислити, надають можливість для самореалізації, не боятись висловлювати власну думку та бути відповідальними громадянами.

Чому ми звертаємось сьогодні до питань формування **життєвих компетентностей** та **вмінь, здоров'язбереження, безпеки** у закладі освіти?

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- уміння читати і розуміти прочитане (*читати*);
- уміння висловлювати думку усно і письмово (*висловлюватися*);
- критичне мислення (*мислити, медіаграмотність*);
- здатність логічно обґрунтовувати позицію (*логіка*);
- виявляти ініціативу (*ініціатива*);
- творити (*творити*);
- уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення (*приймати рішення*);
- уміння конструктивно керувати емоціями (*емоції*);
- застосовувати емоційний інтелект (*емоції*);
- здатність співпрацювати в команді (*командна робота*).

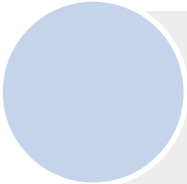
Вступаючи до школи, **близько 85% дітей** мають ті чи інші порушення соматичного та психічного характеру, зростає кількість дітей, які мають психоневрологічні захворювання.

Чинники, що руйнують здоров'я:

Режим постійного сидіння

Закриті приміщення, обмеження простору

Ненормована робота біля комп'ютера

Методики, що руйнують цілісне сприйняття світу

Інновації, які порушують здоров'я:

- **Скорочення або відмова від уроків праці в школі**
- **Безвідривне каліграфічне письмо кульковою ручкою**
- **Заміна парт на столи**
- **Нескінченні зміни змісту освіти та навчальних планів**
- **Заміна шестиденного навчального тижня на п'ятиденний**
- **Заміна електролампового освітлення на високоякісне люмінесцентне**

Ще однією проблемою, яка потребує розв'язання, є **низький рівень культури безпечної, здорової поведінки та ненасильницької взаємодії** у дітей шкільного віку, інших учасників освітнього процесу, **погіршення стану здоров'я учнів**, недостатній рівень доступності, безпечності і комфортності умов шкільного навчання.

Безпечне і здорове освітнє середовище це сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпеки харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (булінг (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

Указ Президента України № 195/2020 від 25.05.2020 року «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі»

Алгоритм

створення здорового і безпечного освітнього простору :

1. Усвідомлення проблеми погіршення стану здоров'я учнів та необхідності його рішення.

2. Визнання педагогами своєї солідарної відповідальності за неблагополуччя стану здоров'я учнів.

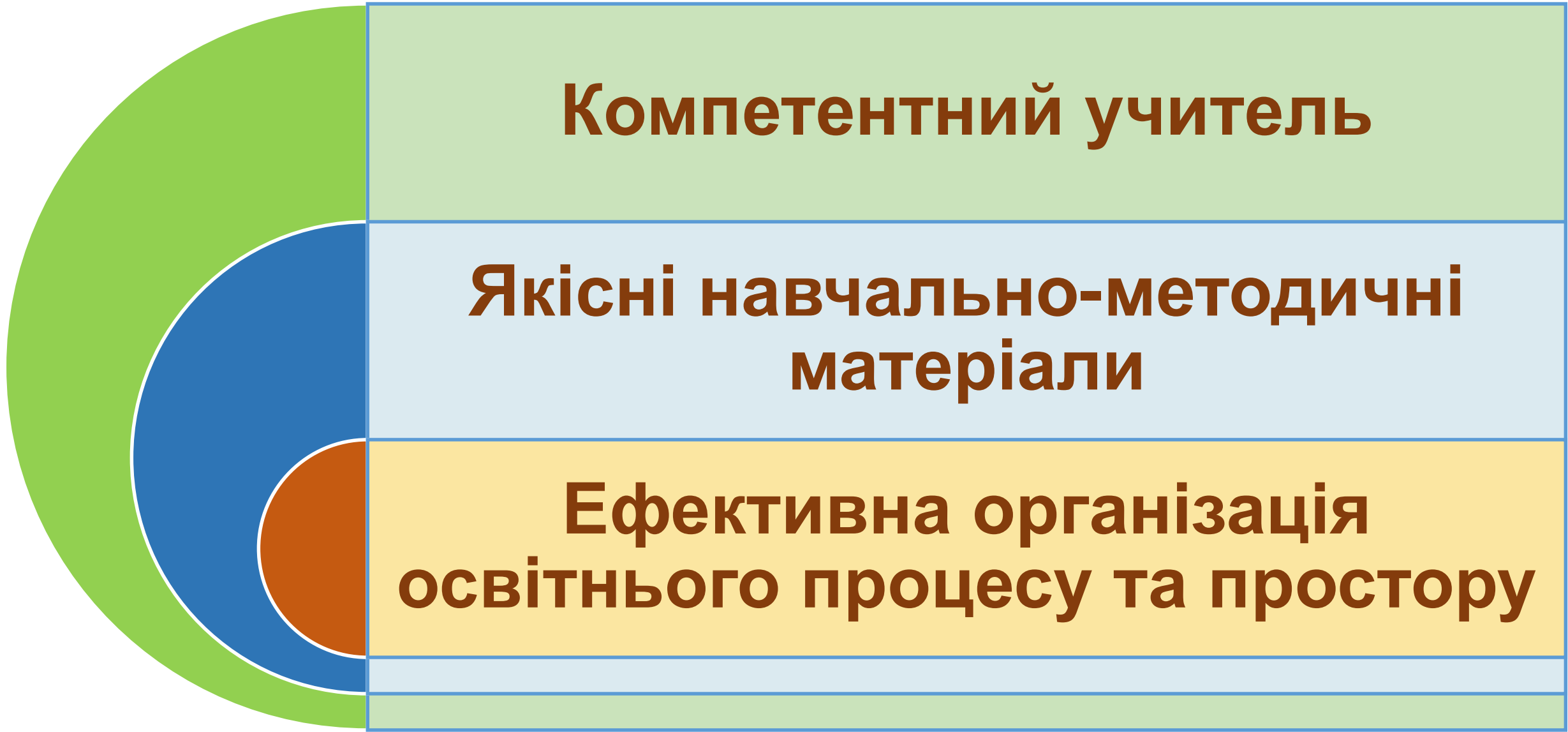
3. Оволодіння необхідними здоров'язберігаючими технологіями (набуття компетенції) .

4. Реалізація отриманих знань , умінь і навичок на практиці , в тісній взаємодії один з одним, з медиками , з самими учнями та їх батьками.

Складові діяльності закладу освіти для створення здорового та безпечного простору:

- корекція порушень соматичного здоров'я з використанням **комплексу оздоровчих заходів**;
- використання форм організації освітнього процесу з **урахуванням їх психологічного та фізіологічного впливу на учнів**;
- контроль за **виконанням санітарно-гігієнічних норм** організації освітнього процесу;
- **нормування навчального навантаження та профілактику перевтоми учнів**;
- медико-психолого-педагогічний **моніторинг стану здоров'я**, фізичного і психічного розвитку учнів;
- реалізація **навчальних програм** із формування в учнів навичок **ведення здорового способу життя та профілактики шкідливих звичок**;
- формування **доброзичливих взаємовідносин** між учасниками освітнього процесу;
- збільшення **заходів, що сприяють збереженню та зміцненню здоров'я учасників освітнього процесу.**

***Умови створення здорового та безпечного
освітнього простору:***

Курс «Основи здоров'я»

За 15 років викладання курсу було зафіксовано позитивні зрушення в поведінкових практиках молоді, зростання довіри до вчителів.

«Захисти себе від ВІЛ»
Формування
здорового способу життя та
профілактика ВІЛ/СНІДу

Навчальний курс спрямовано на учнівську молодь
15-18 років і реалізує відому формулу
індивідуального захисту від ВІЛ:

утримання, вірність, захист, стерильність.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Забезпечення
тренінгового курсу
складається з посібника
для педагога-тренера і
посібника-практикуму для
учнів.

Метою курсу є навчання життєвих навичок, які полегшують адаптацію і сприяють відновленню психологічної рівноваги.

Головне завдання курсу полягає в тому, щоб досягти позитивних змін у знаннях, ставленнях, намірах, уміннях і навичках, сприятливих для розбудови миру.

Тренінговий курс «Вчимося жити разом» охоплює всі рівні освіти: дошкільну (8 занять), початкову (26 уроків), основну (34 уроків) та старшу школу (5 уроків)

Навчально-методичне забезпечення курсу

- навчальні програми;
- посібники для вчителів (початкових класів, основ здоров'я);
- практикуми для учнів;
- Power-Point-презентації до кожного уроку-тренінгу;
- відеоматеріали до кожного уроку-тренінгу.

«7 кроків на зустріч»

Дружні зустрічі з батьками з питань збереження здоров'я та статевого виховання дітей

Структура програми

Крок 1. Діти як дзеркало: цінності та моральні норми

Крок 2. Які вони – наші діти?

Крок 3. Статеве виховання і здоров'я людини

Крок 4. Дорослішання та статевий розвиток

Крок 5. Ризики: способи попередження

Крок 6. Реальні загрози віртуального світу

Крок 7. Допомога батькам

Комплект для просвітницької роботи з батьками за Програмою «7 кроків назустріч»:

1. Посібник модератора
2. Презентація «7 кроків назустріч» на CD
3. Буклет «Батькам підлітків – відверта розмова про статеве виховання» доступний в електронному форматі на сайті www.reprohealth.info

ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬСТВА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

ЗАГАЛЬНОШКІЛЬНИЙ ПІДХІД

2.1.	Модель здорової школи.....	40
2.2.	Управлінські і просвітницькі рішення для профілактики насильства та булінгу.....	42
2.3.	Політика закладу освіти щодо попередження і протидії насильству	43
2.4.	Статут закладу освіти.....	44
2.5.	Правила поведінки у закладі освіти	45
2.6.	План заходів щодо попередження насильства	46
2.7.	Взаємодія закладу освіти з іншими організаціями та установами.....	46
2.8.	Навчання керівників закладів освіти та вчителів	47
2.9.	Інформування батьків	49
2.10.	Профілактична робота зі здобувачами освіти.....	50
2.11.	Відповідальність і дії працівників закладу освіти.....	52

Методичні рекомендації щодо онлайн-безпеки учасників освітнього процесу

Сайт «Харківська академія неперервної освіти»
Розділ «Основи здоров'я. Превентивна освіта»

<http://edu-post-diploma.kharkov.ua/?news=методичні-рекомендації-щодо-онлайн-б>

Отже, робота над створенням здорового та безпечного освітнього середовища не припиняється з досягненням певного результату. Насамперед, це **безперервний процес** реагування на нові виклики життя, пошук нових можливостей, ресурсів, генерування нових ідей і правил.

Водночас необхідно, щоб **всі учасники** цього процесу усвідомлювали **спільну відповідальність**, мали вміння, бажання та добру волю для такої співпраці.

Успіх приходить до тих,
хто його прагне...

Будьмо здорові!

Контакти

Центр практичної психології, соціальної
роботи та здорового способу життя

Рогожина

Оксана Олександрівна

0951560856

berzinya.oz@gmail.com